

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla dr. Koppány Tibor ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** I. rendű és dr. Koppány Tibor ügyvéd által képviselt **II.rendű felperes neve (címe)** II. rendű felperesnek - dr. Galgóczi Zoltán ügyvéd által képviselt **I.rendű alperes neve (címe)** I. rendű és dr. Galgóczi Zoltán ügyvéd által képviselt **II.rendű alperes neve (címe)** II. rendű alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 2008. július 8. napján kelt 10.G.40.159/2005/94-I. számú ítélete ellen az I. és II. rendű felperesek által 96. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi az I. és II. rendű felperest, hogy 15 nap alatt egyetemlegesen fizessenek meg az I. és II. rendű alperesek, mint egyetemleges jogosultak részére 300.000 (Háromszázezer) Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi az I. és II. rendű felperest, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az államnak külön felhívásra 900.000 (Kilencszázezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

Az I. és II. rendű felperesi társaságok többségi tulajdonosa **/személy 1/**. A peres felek között üzleti-gazdasági kapcsolat állt fenn. 2003. május 15. napján és 2003. július 29. napján több, külön okiratba foglalt adásvételi szerződés jött létre a peres felek között. Eladóként a szerződésekben az I., illetve II. rendű felperesek kerültek

feltüntetésre, míg a vevő az I. rendű alperes magánszemély, vagy a tulajdonában álló II. rendű alperesi gazdasági társaság volt. Az adásvételi szerződések tárgyai használt munkagépek voltak. Az eladással érintett munkagépek az I., illetve II. rendű alperes birtokába kerültek, és az I. rendű alperes a vételár teljesítéseként 10.000. 000 Ft-ot adott át **/személy 1/-**nek. Utóbb az I. és II. rendű felperesek számlákat is kiállítottak, melyen vevőként az I., illetve II. rendű alperes, vagy harmadik kívülálló személyek kerültek feltüntetésre.

Az I. rendű felperes 2007. április 26. napjától felszámolás alatt áll.

A felperesek kereseti kérelmükben kérték, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy a perbeli adásvételi szerződések színleltek, másodlagosan kérték, hogy állapítsa meg, hogy a szerződések jóerkölcsbe ütköznek, illetve uzsorás jellegűek, harmadlagos keresetükben pedig a szolgáltatás és ellenszolgáltatás feltűnő aránytalansága miatt a szerződéseket megtámadták. Állították, hogy a felperesi társaságok likviditási gondokkal küszködtek, és **/személy 1/**, aki a felperesi társaságok képviselőjében járt el, 10.000.000 Ft összegű kölcsönt kért és kapott az I. rendű alperestől. A gépek átadására csak biztosítéki jelleggel került sor. A kölcsönt, melyet **/személy 1/** tagi kölcsönként biztosított az I. és II. rendű felperesek javára, időközben visszafizette, ennek ellenére a gépek visszaadására nem került sor. Az eredeti állapot helyreállítása körében kérték az értékesített gépek vételárának elszámolása mellett, abba beszámítva a kölcsönre vonatkozó törlesztést, a kölcsönösszeget meghaladó összeg visszafizetésére, és a még meglévő gépek kiadására kötelezni az alpereseket. A másodlagos és harmadlagos kereseti kérelem vonatkozásában részletes nyilatkozatot a felperesek nem terjesztettek elő.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a peres felek között ténylegesen adásvételi szerződések kerültek megkötésre, az alperesek csomagban 10.000.000 Ft összegben vásároltak használt gépeket a felperesektől. Az adásvételi szerződések megkötésének indoka valóban az volt, hogy a felperesi társaságok anyagi gondokkal küszködtek, azonban tényleges adásvétel, nem pedig kölcsönügylet jött létre a felek között. A másodlagos kereseti kérelemmel kapcsolatban az alperesek érdemi védekezést nem terjesztettek elő, míg a harmadlagos kereseti kérelem vonatkozásában arra hivatkoztak, hogy az adásvételi szerződések megkötését követően már hosszabb idő telt el, ezért a felperesek megtámadási joga elenyészett. Emellett hivatkoztak arra is, hogy a perbeli gépek beszerzési és nyilvántartási értékének igazolása a kereseti tényállítások alátámasztására nélkülözhetetlenek.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesek keresetét elutasította, és kötelezte őket perköltség, valamint le nem rótt eljárási illeték megfizetésére. Az elsőfokos kereseti kérelem vonatkozásában megállapította, hogy a szerződés színlelt jellegét a felpereseknek kellett volna bizonyítaniuk. Kétoldalú színlelést, azaz ügyletkötési akarat teljes hiányát a felperesek bizonyítani nem tudtak, ugyanakkor az egyoldalú színlelés közömbös a szerződés érvényessége és értelmezése szempontjából. Vizsgálta, hogy a felek tényleges szerződési akarata nem más ügylet leplezésére szolgált-e. Etekintetben is a bizonyítási teher a felpereseket terhelte, akiknek a

leplezett szerződés megállapíthatóságához azt kellett volna igazolniuk, hogy a felek az adásvétellel ténylegesen kölcsönügyletet lepleztek. Megállapította, hogy a felmerült bizonyítékok (az I. és II. rendű felperesi társaságok vezető tisztségviselői, tulajdonosai és könyvelője tanúvallomásai) nem támasztották alá, hogy a felperesek nevében eljáró **/személy 1/** többségi tulajdonos kölcsönt kért és kapott volna az I. rendű alperestől, és az ily módon kölcsönként felvett 10.000.000 Ft-ot ténylegesen a felperesi cégekbe befizette volna. A kölcsönügylet lényeges elemeit a felperesek meg sem jelölték, holott a bíróság több alkalommal felhívta a felpereseket arra, hogy a kölcsön, mint tagi hitel hogyan került a felperesekhez. A perben releváns további kérdések tekintetében részben tényelőadást sem tettek, és felhívás ellenére nem bizonyították, hogy a perbeli gépek mikor és hogyan kerültek a felperesi cégek könyvelésébe, azoknak mennyi volt a beszerzési ára, eladásuk során milyen módon, hogyan kerültek ki a felperesi cégek könyveléseiből. Azt viszont perbeli adatok alátámasztották, hogy a perrel érintett ingóságok birtokba adása az alperesek részére megtörtént, ellenértékként 10.000.000 Ft vitathatatlanul a felperesek többségi tulajdonosa részére átadásra került. A II. rendű alperesi cég vonatkozásában mintegy 9.500.000 Ft összegű számla kiállítására is sor került, amely egyértelműen a peres felek közötti adásvétel létrejöttét igazolja. A harmadik személyek részére történő értékesítésről szóló számlák vevői oldalról aláírásra nem kerültek, ugyanakkor az a körülmény, hogy az adásvételt követően egy későbbi időpontban bizonyos perrel érintett gépek tekintetében számla kiállítására került sor a felperesek, mint eladók és különböző harmadik személyek, mint vevők vonatkozásában, nem igazolja a perbeli szerződések érvénytelenségét. A felperesek tényállításaikat alátámasztani nem tudták, ugyanakkor a peres felek közötti adásvételi szerződések tényleges létrejöttét, és a szóban is köthető, ingóra vonatkozó adásvétel ténylegességét több perbeli adat is alátámasztotta. Miután a felperesek állításaik igazolására csak ellentmondásos bizonyítékokat jelöltek meg, a bíróság az elsődleges kereseti kérelmet megalapozatlannak ítélte, így a semmisség megállapíthatósága hiányában az eredeti állapot helyreállítása körében már további bizonyítást nem rendelt el. Kétség kívül e körben a felperesek könyvszakértő kirendelését kérték, azonban többszöri felhívás ellenére azon szükséges igazolásaikat, amelyekkel maguk kell, hogy rendelkezzenek nem csatolták. A másodlagos kereseti kérelem vonatkozásában a felperesek a törvényhelyre történő hivatkozáson túl további előadásokat nem tettek, ezért a másodlagos kereseti kérelmet is megalapozatlannak ítélte a bíróság. A harmadlagos kereseti kérelem vonatkozásában álláspontja az volt, hogy a felperesek az igényérvényesítésre nyitva álló határidőt lekésték.

Az elsőfokú ítélettel szemben a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, melyben kérték az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, az alperesek kereseti kérelem szerinti marasztalását, illetve a tényállás tisztázása végett további szükséges bizonyítás lefolytatása érdekében az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését. Előadták, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást feltárta ugyan, azonban súlyosan okszerűtlen következtetéseket vont le a felmerült bizonyítékokból. A könyvszakértő kirendelésére tett felperesi bizonyítási indítvány teljesítését a

bíróság indokolatlanul mellőzte, holott a két felperesi cég és a II. rendű alperes könyvelése, továbbá a becsatolt számlákon szereplő egyéb cégek könyvelésének vizsgálatával a perben érintett gépek ténybeli sorsa feltárható lett volna. Az az elsőfokú

ítéleti hivatkozás, hogy a könyvelési anyag kapcsán feltett kérdés süket fülekre talált, súlyosan iratellenes megállapítás. A felperesek által kért könyvszakértő tudott volna választ adni olyan kérdésekre, melyeket a bíróság joggal vetett fel, ugyanakkor súlytalan a bizonyítási indítvány elutasítása kapcsán az a hivatkozás, hogy a felperesek nem csatoltak bizonylatokat. A felperesek könyvelési anyaga fellelhető, és azt a könyvszakértő rendelkezésére is tudják bocsátani, az pedig a bírói gyakorlattal ellentétes, hogy a két cég teljes könyvelési anyagát a fél becsatolja a bírósághoz. Az a tény, hogy **/személy 1/** a kölcsönösszeget megkapta és azzal szabadon rendelkezett, a bíróságot nem foglalkoztatta, kizárólag azt a körülményt értékelte, hogy **/személy 1/** az összeget befizette-e tagi hitelként a cégek valamelyikébe, vagy sem. Erre a körülményre is érdemi válasszal tudott volna szolgálni a szakértő. Vitatható az elsőfokú bíróság által a felperesi kétoldalú színlelésre előadott bizonyítékok mérlegelése. A kétoldalú színlelést több perbeli adat is alátámasztotta. Jelentősége van annak, hogy a többségi tulajdonos nem volt képviselője egyik cégnek sem, mégis részére lett kifizetve a 10.000.000 Ft. Az alperesi állításoknak ellentmond, hogy a felperesek részéről utóbb harmadik személyek részére kerültek számlák kiállításra, továbbá aggályos az is, hogy a II. rendű alperes részére lettek kiállítva számlák 9.500.000 Ft értékben, de a bíróságnak a számlák tartalmában is el kellett volna mélyednie, ugyanis azok jóval később kerültek kiállításra és befogadásra az ügyletkötésekhez képest. Aggályos körülmény, hogy az I. rendű alperesi állítás szerint „csomagban” került sor a gépek vásárlására, ugyanakkor a gépek két gazdasági társaság tulajdonát képezték, így az egy csomagban való vásárlás életszerűtlen. A felperesi állításokat támasztja alá az is, hogy az adásvételi szerződésekben a vételárat nem tüntették fel. A felperesi álláspontot igazolja, hogy a teljes géppark vonatkozásában a számviteli törvénynek megfelelő bizonylatolás nem történt meg.

Az I. és II. rendű alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték. Álláspontjuk szerint a felperesek bizonyítási kötelezettségüket nem teljesítették, holott a bizonyítási teher teljes egészében az ő oldalukon volt. A kétoldalú színlelést semmilyen perbeli adat nem alapozta meg. Ugyanígy leplezett szerződést sem lehetett megállapítani, ha ugyanis a felperesek állítják, hogy kölcsönszerződést lepleztek, a kölcsönszerződés lényeges elemeit a kölcsön összegét, lejáratát, kamat feltételeit nekik kellett volna bizonyítani. A sajátos perjogi helyzetben álló **/személy 1/** két nyilatkozata áll bizonyítékként rendelkezésre, amelyből a felek közötti sajátos elszámolási kötelezettség állapítható meg. Ha valóban az állított leplezett kölcsönről lett volna szó, az elszámolás is legfeljebb csak a kölcsön és járulécai erejéig állhatott volna fenn. A felperesek az eljárás során ellentmondásosan állítottak tényeket, de állításaikhoz bizonyítékokat nem sorakoztattak. Szakértő kirendelésére akkor kerülhetett volna sor, ha az állítólag létező bizonyítékok produkálása megtörtént volna. A bíróság több ízben megjelölte, hogy a perben a felpereseknek mit kell bizonyítaniuk, és a jogkövetkezmények terhével hívta fel őket a bizonyítatlanság következményeire. Téves, hogy a teljes könyvelési anyagot kellett volna becsatolni, kötelezettség csak a perben releváns

volna sor, ez azonban nem történt meg. A felpereseknek már a keresetlevél mellékleteként be kellett volna csatolni az állításaik alátámasztására szolgáló okiratokat, de legkésőbb a bírói felhívásokat követően kerültek abba a helyzetbe, hogy a tényállításaik alátámasztására szolgáló bizonyítékokat a bíróság elé tárják. Csak ennek teljesítése esetén kerülhetett volna szóba szakértő kirendelése.

A fellebbezés **alaptalan**.

A Pp. 121. § /1/ bekezdés c./ pontja értelmében a felpereseknek már a kereseti kérelemben elő kell adniuk az érvényesíteni kívánt jog alapjául szolgáló tényeket és azok bizonyítékait. Ez azt jelenti, hogy a felpereseknek határozott kereseti tényállást kell előadniuk, és a peranyag szolgáltatási kötelezettség teljesítése körében bizonyítékaikat is szolgáltatni kell, amihez képest a bíróság abba a helyzetbe kerül, hogy meghatározza a bizonyításra szoruló tényeket, és jogkövetkezmények terhével tájékoztassa a felpereseket a bizonyítatlanság jogkövetkezményeiről (Pp. 3. § /3/ és /4/ bekezdés, 141. § /2/ és /6/ bekezdés). A bíróság több ízben felhívta a felpereseket különböző, a per eldöntéséhez szükséges tényállítások megtételére. Így annak megjelölésére, hogy az alpereseknek átadott gépek kinek a tulajdonát képezték, a gépek hogyan kerültek a felperesi cégek könyvelésébe, eladásuk során milyen módon kerültek ki a felperesi cégek könyveléséből (16. és 49. jegyzőkönyvek). A bírói felhívásban szereplő körülmények olyan, a perben releváns tényekre vonatkoztak, amelyek vonatkozásában tényállítás tételi és bizonyítási kötelezettség is a felpereseket terhelte. E kötelezettség teljesítésére megfelelő eszköz tényállás előadása mellett a könyvelési anyagból a releváns okiratok, így számlák, bizonylatok, nem pedig a felperesi cégek teljes könyvelési anyagának becsatolása lett volna. Téves tehát az a fellebbezési hivatkozás, hogy lehetetlen és a bírói gyakorlattal is ellentétes módon került sor a felperesek felhívására, és a hiányok teljesítésére a teljes könyvelési anyag becsatolásával kellett volna eleget tenni. Könyvszakértő kirendelésére pedig csak akkor kerülhetett volna sor, ha van olyan alapadat, felperesi előadás, amire nézve a szakértő a könyvelési anyag áttekintését követően nyilatkozhat. A felperesek bírói felhívás ellenére a megfelelő tényállításaik előterjesztésével is adósak maradtak, így - ugyan az elsőfokú bíróságétól részben eltérő indokok miatt - szükségtelen lett volna a szakértő kirendelése. A fellebbezésben is hivatkozott két felperesi cég, a II. rendű alperesi társaság, továbbá a felperesek által állított harmadik személyek, cégek könyvelésének áttekintése könyvszakértő által a felperesi tényállítások megtétele helyett nem értékelhető, azaz ezzel a bizonyítási eszközzel a tényállítások megtételének kötelezettsége nem pótolható (lásd analógiával BH 1987/411. számú eseti döntés). A szakértő nem annak bizonyítási eszköze, hogy milyen, a kereseti kérelmet megalapozó tényállítások tehetők, hanem a felperesi kötelezettség körébe tartozó tényállítások megtétele után a szakértő azt jogosult és köteles ellenőrizni, hogy e felperesi tényállítások a szakértői kompetenciába tartozó, és általa vizsgált kérdések alapján helytállóak-e vagy sem. A felperesek a kereseti kérelmüket, az abban érvényesíteni

kívánt jog alapjául szolgáló tényeket többszöri felhívás ellenére nem adták elő, ezért indokolt volt a szakértő kirendelése iránti bizonyítási kérelmet mellőzni.

Az ügy érdemével kapcsolatos felperesi fellebbezési hivatkozások sem helytállóak. Az elsődleges kereseti kérelem megalapozottságához a felpereseknek vagy ügyletkötési

akarat hiányát, azaz kétoldalú színlelést, vagy azt kellett volna igazolniuk, hogy ügyletkötési akaratuk ténylegesen más jogviszony létrehozására irányult, azaz lepleztek más szerződést. A kétoldalú színlelés vonatkozásában semmilyen perbeli bizonyíték nem merült fel, sőt a felperesi hézagos előadásokból is arra lehet következtetni, hogy szövegszerűen ugyan megjelölték a szerződés színlelését, az általa előadott indokokból azonban arra lehet következtetni, hogy valójában leplezett ügylet létrejöttét állították. A leplezést, azt, hogy az okiratba foglalt adásvételi ügyletek helyett valójában kölcsönszerződés jött létre, a felperesek bizonyítani nem tudták, e körben az elsőfokú bíróság a felmerült bizonyítékokat helytállóan értékelte. A meghallgatott tanúk az ügyletekről érdemi információval nem rendelkeztek, csak a felperes többségi tulajdonosa előadásából, hallomásból szereztek információt a perbeli ügyletekről. Egyebekben sem tekinthetők elfogulatlanok a felperesek volt és jelenlegi vezető tisztségviselői a felperesek gazdasági érdekeit érintő kérdések megítélése tekintetében. A tanúként meghallgatott könyvelő sem tudott semmilyen érdemi nyilatkozatot tenni, és a felperesi társaságok többségi tulajdonosa, **/személy 1/**, előadása sem támasztotta alá teljes egészében a kereseti kérelemben előadott tényállást. Nyilatkozata egy részében közelebbi megjelölés, és a szerződés lényeges elemeinek részletezése nélkül 10.000.000 Ft-os kölcsönügyletről beszélt, míg ugyanezen nyilatkozata későbbi részében kölcsönügylet helyett egy olyan komplex jogviszonyról számolt be, amelyben 38.000.000 Ft értékű géppark átadása történt meg az I. és II. rendű alperesek részére, amely géppark vonatkozásában egy sajátos elszámolási kötelezettség állt fenn az ügyletkötő felek között. Megjegyzendő, hogy a tényállítások tekintetében **/személy 1/** első írásbeli nyilatkozata, valamint megkeresett bíróság előtt tett személyes előadása között is ellentmondások vannak, és **/személy 1/** nyilatkozatai ellentmondásban állnak a felperesek ügyvédje által tett nyilatkozatokkal, több perben releváns tényállítás tekintetében is. Az ilyen formán ellentmondásos, és a per egyéb bizonyítékaival alá nem támasztott tanúvallomást sem lehet a felperesi tényállítások alátámasztásaként elfogadni. A perben nem érintett harmadik személyek részére kiállított számlák nem felelnek meg a számviteli törvény előírásainak, így azokat indokolt a bizonyítékok köréből kirekeszteni. Összességében megállapítható tehát, hogy az elsőfokú bíróság helyes mérlegeléssel jutott arra a következtetésre, hogy a fentebb megjelölt bizonyítékokkal szemben a felperesek által kiállított számlák éppen az alperesi tényállításokat, az adásvételi szerződések valóságos létrejöttét támasztották alá, ezért a bizonyítékok felülmérlegelésére szükség és lehetőség nincsen (BH 2006/403. számú eseti döntés). E körben értékelhető nyomatékosan az is, hogy a gépek birtokbaadása és az ellenérték 10.000.000 Ft-os összegének megfizetése is megtörtént, amely lényeges szerződési elemek szintén adásvételi ügyletek létrejöttét igazolták. Az a rendelkezésre álló adatokból megállapítható, hogy a peres felek **/személy 1/-t** gyakorlatilag azonosították a felperesi cégekkel, holott a magánszemély és a gazdasági társaságok egymástól elkülönült jogalanyok, így annak a felperesi tényállításnak az

- 7 -

Gf.III.30.445/2008/4. szám

alátámasztására, hogy a **/személy 1/** részére teljesített 10.000.000 Ft-os összeg ténylegesen a felperesekhez került, szükséges lett volna azon felperesi tényállítás bizonyítására, hogy tagi kölcsönként ezt az összeget a felperesek rendelkezésére bocsátotta. E felhívásnak sem tettek eleget a felperesek, holott ez sem könyvszakértői kérdés, egyszerű okirat becsatolásával bizonyítható lett volna a felperesi tényállítás.

Összességében megállapítható, hogy az elsődleges kereseti kérelem vonatkozásában a felperesek annak ellenére hiányos tartalmú kereseti tényállást terjesztettek elő, hogy jogi képviselővel jártak el és a bíróság több ízben felhívta a felpereseket a perben releváns tények megjelölésére, és e körben a bizonyítékok becsatolására. Miután a felperesek e felhívások ellenére a tényállítások megtételével döntő részben adósak maradtak, szakértő kirendelésére pedig a fentebb részletezett indokok miatt csak azt követően kerülhetett volna sor, hogy a felperesek releváns tényállításaikat megteszik és az annak alapjául szolgáló szükséges bizonyítékokat becsatolják, így indokolt volt az e kötelezettségek megszegése miatt alkalmazandó jogkövetkezmények levonásával - szakértő kirendelése nélkül - a felperesek elsődleges kereseti kérelmét elutasítani.

A másodlagos és harmadlagos kereseti kérelem vonatkozásában a felperesek a jogszabályi hivatkozáson túlmenően semmilyen tényállást nem adtak elő (még a fellebbezésben sem), ezért etekintetben indokolt volt további érdemi vizsgálat nélkül a keresetet elutasítani. Megjegyzi azonban az ítéletábra, hogy az e körben is hiányos tartalmú felperesi kereset részben olyan pontatlanságokat is tartalmaz, amely miatt jelen személyi kör perben állása mellett a jogvita érdemben nem is vizsgálható. Ha ugyanis a felperesi állításoknak megfelelően az adásvételi ügylet leplezett valamit, a leplezett ügyletet az e szerződésre irányadó szabályok szerint kell megítélni. Ha a felperesi állítás szerinti adásvételi szerződések nem a peres felek, hanem **/személy 1/** és az I. rendű alperes közötti kölcsönszerződést lepleztek, és ez a leplezett szerződés minősül a felperesi tényállítások szerint uzsorásnak, illetve jóerkölcsbe ütközőnek, úgy a ténylegesen szerződő fél **/személy 1/** érvényesíthetett volna ezzel kapcsolatos igényt. Etekintetben ugyanis a felperesi cégeknek igényérvényesítésre jogi érdekeltységük nincsen, azaz két magánszemély közötti kölcsönügylet érvénytelenségének megállapítása iránt a felperesek nem élhetnek igénnyel (Ptk. 234. §, EBH 2006/1529., EBH 2004/1042., BH 2003/423., BH 1997/439., BH 1991/107. számú eseti döntések). Ha a felperesi kereseti kérelmet esetlegesen úgy kellene értelmezni, hogy az uzsorás jogcím, illetve ezzel összefüggésben a felperesek által megjelölt jóerkölcsbe ütközés az adásvételi szerződés vonatkozásában áll fenn, úgy a felpereseknek a másik fél helyzetének kihasználását és feltűnően aránytalan, jóerkölcsöt sértő előny kikötését kellett volna bizonyítaniuk. Gazdasági kényszer, illetve likviditási gondok hatására hozott gazdasági döntés egy cég esetében nem alapoz meg olyan kényszerhelyzetet, ami az uzsora megállapításának konjunktív előfeltétele (BH 1996/326., BDT 2005/1089. számú eseti döntések), míg a feltűnően aránytalan előny, amely már a jóerkölcsöt is sérti, csak akkor szorul bizonyításra a perben, ha az uzsora többi szükségképpen

konjunktív feltétele bizonyított. Akár a másodlagos, akár a harmadlagos kereseti kérelmet vizsgáljuk, megállapítható, hogy az alapos igényérvényesítéshez szükséges feltűnő aránytalanság vizsgálata akkor válhatott volna szükségessé, ha az ingók átruházáskori forgalmi értékét a felperes megjelöli, tisztázza, és csak ehhez viszonyítva kerülhetett volna sor annak vizsgálatára, hogy a vételár eltúlzottnak tekinthető-e. Ahhoz azonban, hogy e körben szakértő kirendelése váljon szükségessé, az előfeltételt kellett volna igazolni, e körben a szükséges tényállításokat megtenni, amire a perben bírói felhívás ellenére szintén nem került sor.

Megállapítható továbbá, hogy ha bármely címen is alapos lehetett volna az érvénytelenség megállapítása iránti kérelemrész, az eredeti állapot helyreállítása körében is a felperesek kötelezettsége annak megjelölése, hogy pontosan milyen vagyontárgyak birtokbaadását kérik, ennek hiányában milyen elszámolást kérnek. A felperesek többszöri felhívás ellenére az érvénytelenség jogkövetkezményei vonatkozásában semmilyen érdemi nyilatkozatot nem tettek, ennek hiányában a kereseti kérelem alapján restitúálásra vagy elszámolásra sor sem kerülhetett volna.

A fentiekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján helybenhagyta. A másodfokú eljárásban pervesztes felpereseket a Pp. 78. § /1/ bekezdése és 82. § /1/ bekezdése alapján kötelezte perköltség megfizetésére, melynek összege áll az alperesek jogi képviseletével kapcsolatosan felmerült és az ítéltábla által a 32/2003. (VIII. 22.) IM számú rendelet 3. § /2/ bekezdés a./ és b./ pontja, /5/ és /6/ bekezdése, valamint 4/A. § alapján megállapított 250.000 Ft + 20 % ÁFA mértékű ügyvédi munkadíjból. A pervesztes felperesek az 1990. évi XCIII. törvény 74. § /3/ bekezdésére figyelemmel a 6/1986. (VI. 26.) IM számú rendelet 13. § /2/ bekezdése és 15. § /1/ és /3/ bekezdése alapján kötelesek a le nem rótt fellebbezési eljárási illeték viselésére.

Szeged, 2009. január 12. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.
a tanács elnöke

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.
előadó bíró

Dr. Kiss Gabriella sk.
táblabíró